

EURÓPSKA
KOMISIA

VYSOKÁ PREDSTAVITEĽKA
ÚNIE PRE
ZAHRANIČNÉ VECI
A BEZPEČNOSTNÚ POLITIKU

V Štrasburgu 12. 3. 2019
JOIN(2019) 5 final

**SPOLOČNÉ OZNÁMENIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, EURÓPSKEJ RADE
A RADE**

EÚ – Čína: strategická vízia

I. Úvod

Európska únia (EÚ) a Čína sú prepojené pevným vzťahom. Predstavujú dve z troch najväčších hospodárstiev a obchodníkov na svete. Čína je v súčasnosti druhým najväčším obchodným partnerom EÚ po Spojených štátoch a EÚ je najväčším obchodným partnerom Číny¹. Obe strany sa zaviazali ku komplexnému strategickému partnerstvu, ako sa uvádza v **strategickom programe spolupráce medzi EÚ a Čínou do roku 2020**².

V Európe však čoraz viac prevažuje pocit, že rovnováha medzi výzvami a príležitosťami, ktoré Čína predstavuje, sa mení. V poslednom desaťročí narástla ekonomická sila a politický vplyv Číny do bezprecedentného rozsahu a bezprecedentnou rýchlosťou, čo odráža jej ambície stať sa dôležitou svetovou mocnosťou.

Čína sa už nemôže viac považovať za rozvojovú krajinu. Je kľúčovým globálnym aktérom a poprednou technologickou mocnosťou. Jej rastúcu prítomnosť na svetovej scéne vrátane Európy by mala sprevádzať väčšia zodpovednosť za dodržiavanie medzinárodného poriadku založeného na pravidlách, ako aj väčšia reciprocita, nediskriminácia a otvorenosť jej systému. Verejne oznámené reformné ambície Číny by sa mali premietnuť do politík alebo opatrení, ktoré sú primerané jej úlohe a zodpovednosti.

Stratégia z roku 2016 týkajúca sa Číny³ je aj naďalej základným kameňom angažovanosti EÚ a poskytuje základ pre ďalší posun politiky EÚ smerom k realistickejšiemu, asertívnejšiemu a viacstrannejšiemu prístupu⁴. Tým sa zabezpečí, že vzťahy s týmto strategickým partnerom dostanú nový spravodlivý, vyvážený a vzájomne výhodný kurz.

Čína je v rôznych oblastiach politiky pre EÚ zároveň partnerom, ktorého ciele sú veľmi blízke cieľom EÚ, partnerom pri rokovaniach, s ktorým musí EÚ nájsť rovnováhu záujmov, hospodárskym konkurentom v snahe o dosiahnutie vedúceho postavenia v oblasti technológií a systémovým rivalom, ktorý presadzuje alternatívne modely správy vecí verejných. Vyžaduje si to flexibilný a pragmatický prístup celej EÚ, ktorý umožní zásadnú ochranu záujmov a hodnôt. Nástroje a formy spolupráce EÚ s Čínou by sa mali meniť v závislosti od príslušných otázok a politík. EÚ by mala využívať prepojenia medzi rôznymi oblasťami politík a odvetviami, aby mala väčší vplyv pri dosahovaní svojich cieľov.

Reakcia EÚ by mala vychádzať z troch cieľov:

- EÚ by mala na základe jasne vymedzených záujmov a zásad prehĺbiť svoju spoluprácu s Čínou s cieľom presadzovať spoločné záujmy na celosvetovej úrovni,
- EÚ by sa mala dôrazne usilovať o dosiahnutie vyváženejších a recipročných podmienok upravujúcich hospodárske vzťahy,

¹ V roku 2017 bola EÚ najväčším partnerom Číny s podielom 13 % na dovoze tovaru do Číny (217 miliárd EUR) a 16 % na vývoze tovaru z Číny (332 miliárd EUR). V tom istom roku mala Čína podiel 11 % na vývoze tovaru do nečlenských krajín EÚ (198 miliárd EUR) a na dovoze tovaru z nečlenských krajín EÚ bola Čína najväčším partnerom s podielom 20 % (375 miliárd EUR).

² [Strategický program spolupráce medzi EÚ a Čínou do roku 2020](#), 2013.

³ Spoločné oznámenie Európskemu parlamentu a Rade – Prvky pre novú stratégiu EÚ týkajúcu sa Číny, JOIN(2016) 30, 22.6.2016, a závery Rady o stratégii EÚ týkajúcej sa Číny z 18. júla 2016.

⁴ EÚ naďalej zastáva svoju politiku „jednej Číny“. EÚ potvrdzuje svoj záväzok pokračovať v rozvoji svojich vzťahov s Taiwanom a podporovať spoločné hodnoty, o ktoré sa opiera jeho systém riadenia, ako sa uvádza v stratégii EÚ z roku 2016 týkajúcej sa Číny.

- napokon, existujú oblasti, v ktorých sa EÚ musí v záujme dlhodobého zachovania svojej prosperity, hodnôt a sociálneho modelu prispôbiť meniacim sa hospodárskym podmienkam a posilniť vlastné vnútorné politiky a priemyselnú základňu.

Nájdenie správnej rovnováhy politických prístupov je politickým rozhodnutím, ktoré si vyžaduje pozornosť Európskej rady.

EÚ ani žiaden z jej členských štátov nemôže účinne dosiahnuť svoje ciele vo vzťahoch s Čínou bez **úplnej jednoty**. Pri spolupráci s Čínou majú **všetky členské štáty, individuálne aj v rámci subregionálnej spolupráce**, ako je napríklad formát 16 + 1⁵, zodpovednosť za zabezpečenie súladu s právnymi predpismi, pravidlami a politikami EÚ.

V tomto spoločnom oznámení sa posudzujú viaceré dimenzie našich vzťahov, príležitosti a výzvy s nimi súvisiace a **stanovuje sa desať konkrétnych opatrení** na diskusiu a schválenie Európskou radou.

II. Spolupráca s Čínou s cieľom podporiť účinný multilateralizmus a boj proti zmene klímy

EÚ sa zaviazala spolupracovať s Čínou v záujme **dodržiavania medzinárodného poriadku založeného na pravidlách**. Čína vyjadrila svoj záväzok k spravodlivému a rovnocennému modelu globálneho riadenia. Zároveň je angažovanie sa Číny v prospech multilateralizmu niekedy selektívne a založené na odlišnom chápaní medzinárodného poriadku založeného na pravidlách. Hoci Čína často opakuje svoju oprávnenú požiadavku na reformu globálneho riadenia s cieľom zvýšiť účasť a rozhodovaciu právomoc rozvíjajúcich sa ekonomík, nie vždy je ochotná akceptovať nové pravidlá odrážajúce zodpovednosť a povinnosť zodpovedať sa, ktoré súvisia s jej významnejšou úlohou. Selektívne presadzovanie niektorých noriem na úkor iných oslabuje udržateľnosť medzinárodného poriadku založeného na pravidlách.

EÚ je odhodlaná podporovať **účinný multilateralizmus**, ktorého jadro tvorí OSN. Ako stály člen Bezpečnostnej rady OSN a užívateľ multilaterálneho systému je Čína zodpovedná za podporu všetkých troch pilierov OSN, ktorými sú ľudské práva, mier a bezpečnosť a rozvoj.

Schopnosť EÚ a Číny **účinne spolupracovať v oblasti ľudských práv** bude dôležitým meradlom kvality bilaterálnych vzťahov. EÚ uznáva pokrok Číny v oblasti hospodárskych a sociálnych práv. V iných ohľadoch sa však situácia v oblasti ľudských práv v Číne zhoršuje, a to najmä v oblasti Sin-ťiang a v oblasti občianskych a politických práv, o čom svedčia pokračujúce tvrdé zákroky proti právnikom a obhajcom ľudských práv. Ľudské práva občanov EÚ a ostatných cudzích štátnych príslušníkov v Číne sa musia chrániť. Je potrebné rešpektovať vysoký stupeň autonómie zakotvený v hongkonskom základnom zákone.

Spoločné záväzky a záujem EÚ a Číny v oblasti globálneho trvalo udržateľného rozvoja a Agenda 2030 predstavujú príležitosti na užšiu spoluprácu, a to aj v tretích krajinách. Existuje skutočná potreba vytvoriť partnerstvo a poskytnúť značné zdroje potrebné na dosiahnutie cieľov trvalo udržateľného rozvoja. Vzhľadom na jej významné investície v partnerských krajinách by Čína mala zintenzívniť svoju aktivitu ako darca oficiálnej rozvojovej pomoci a partner na multilaterálnych fórach. V tejto súvislosti by

⁵ Nazýva sa aj „spolupráca medzi Čínou a skupinou krajín strednej a východnej Európy“.

sme mali nadviazať dialóg, usilovať sa o súčinnosť a naďalej komunikovať, aby sme zachovali dynamiku vykonávania cieľov trvalo udržateľného rozvoja v tretích krajinách.

Keďže členské štáty EÚ sú spoločne najväčším prispievateľom do rozpočtu Organizácie Spojených národov na udržiavanie mieru⁶ a keďže Čína, je po USA ďalším najväčším prispievateľom, mali by sa určiť príležitosti na výmenu operačných skúseností v tejto oblasti.

Opatrenie č. 1: EÚ posilní spoluprácu s Čínou v záujme plnenia spoločných záväzkov v rámci všetkých troch pilierov Organizácie Spojených národov – ľudských práv, mieru a bezpečnosti a rozvoja.

Pokiaľ ide o zmenu klímy, Čína je zároveň najväčším svetovým zdrojom emisií uhlíka a najväčším investorom do energie z obnoviteľných zdrojov. EÚ víta úlohu Číny ako jedného z hlavných aktérov uzavretia Parížskej dohody. Čína zároveň v mnohých krajinách buduje uhoľné elektrárne, čo oslabuje globálne ciele Parížskej dohody. Čína je strategickým partnerom v oblasti zmeny klímy a prechodu na čistú energiu, s ktorým musíme naďalej rozvíjať silný vzťah vzhľadom na samotný objem jej emisií (približne 27 % celkového množstva), ktorý naďalej stúpa. Naše partnerstvo je nevyhnutné pre úspech celosvetového boja proti zmene klímy, úsilia o prechod na čistú energiu a pre správu oceánov. Záväzok Číny dosiahnuť vrchol svojich emisií do roku 2030 by poskytol nový impulz boju proti zmene klímy v súlade s Parížskou dohodou a bol by vzorom pre činy na celosvetovej úrovni. Okrem toho by EÚ a Čína mali posilniť svoju spoluprácu v oblasti udržateľného financovania, aby nasmerovali toky súkromného kapitálu k udržateľnejšiemu a klimaticky neutrálnejšiemu hospodárstvu.

Opatrenie č. 2: V záujme účinnejšieho boja proti zmene klímy EÚ vyzýva Čínu, aby zaistila, že jej emisie dosiahnu vrchol pred rokom 2030 v súlade s cieľmi Parížskej dohody.

III. Záväzok k medzinárodnému mieru, bezpečnosti a udržateľnému hospodárskemu rozvoju

Čína je strategickým partnerom EÚ pri riešení globálnych a medzinárodných výzev. Zároveň existujú obavy týkajúce sa bezpečnosti a rozdiely, pokiaľ ide o uplatňovanie medzinárodného práva, dodržiavanie dobrej správy vecí verejných a udržateľný hospodársky rozvoj.

Čína má schopnosť a zodpovednosť zohrávať dôležitú úlohu pri **riešení regionálnych bezpečnostných výzev**. Napríklad účasť Číny na spoločnom komplexnom akčnom pláne pre Irán a jej podpora tohto plánu v prvom rade výrazne prispeli k samotnému dosiahnutiu dohody a teraz sú dôležitým faktorom pri zabezpečovaní jej úplného a účinného vykonávania⁷. Koordinované prístupy EÚ a Číny k operáciám proti pirátstvu v Adenskom zálive a pri pobreží Afrického rohu zvýšili bezpečnosť lodnej dopravy v týchto oblastiach.

Ďalšia spolupráca je dôležitá na posilnenie politickej dôvery. Čína bude zohrávať dôležitú úlohu pri zabezpečení denuklearizácie Kórejskej ľudovodemokratickej republiky. EÚ chce

⁶ Na obdobie rokov 2016 – 2018 bol celkový podiel členských štátov EÚ28 na rozpočte na mierové operácie 31,96 %. Podiel Číny predstavoval 10,24 %.

⁷ To zahŕňa aj spolupredsedenstvo pracovnej skupiny pre projekt modernizácie reaktora v Araku a úsilie o zachovanie pozitívnych prínosov zo zrušenia sankcií.

takisto spolupracovať s Čínou na podpore budúceho mierového procesu v Afganistane a na riešení krízy Rohingov v Mjanmarsku.

Čínske **námorné nároky** v Juhočínskom mori a odmietnutie prijať záväzné rozhodcovské rozhodnutia vydané na základe Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve majú vplyv na medzinárodný právny poriadok a sťažujú riešenie napätia, ktoré má vplyv na námorné koridory nevyhnutné pre hospodárske záujmy EÚ⁸. Sú aj v protiklade s požiadavkami Číny na zastúpenie v otázkach súvisiacich s Arktídou.

Zvyšujúce sa vojenské spôsobilosti Číny spolu s jej komplexnou víziou a ambíciami mať do roku 2050 technologicky najvyspelejšie ozbrojené sily už v krátkodobom až strednodobom horizonte predstavujú pre EÚ bezpečnostné problémy. Medzisektorové hybridné hrozby vrátane informačných operácií a veľkých vojenských cvičení nielen narúšajú dôveru, ale aj ohrozujú bezpečnosť EÚ, a musia sa riešiť v kontexte našich vzájomných vzťahov.

Opatrenie č. 3: EÚ prehľbí spoluprácu s Čínou v oblasti mieru a bezpečnosti, pričom nadviaže na pozitívnu spoluprácu na spoločnom komplexnom akčnom pláne pre Irán.

Obchodná a investičná činnosť Číny v tretích krajinách, a to aj v krajinách západného Balkánu, susedstve EÚ a Afrike, sa výrazne rozšírila. **Čínske investície prispeli k rastu mnohých prijímajúcich hospodárstiev.** Súčasne tieto investície často **zanedbávajú sociálno-ekonomickú a finančnú udržateľnosť** a môžu viesť k vysokej miere zadlženosti a transferu kontroly nad strategickými aktívami a zdrojmi. Tým sa narúša úsilie podporovať dobrú správu sociálnych a hospodárskych záležitostí a predovšetkým zásady právneho štátu a ľudské práva.

Európske spoločnosti okrem toho čelia nerovnakým podmienkam, keď súťažia na trhoch tretích krajín s čínskymi spoločnosťami, ktoré majú prístup k štátom podporovaným úverom a vývozným úverom za zvýhodnených podmienok a uplatňujú iné podnikové a pracovné normy.

Vzhľadom na uvedené by EÚ mala naďalej podporovať **stabilitu, udržateľný hospodársky rozvoj a rešpektovanie dobrej správy vecí verejných** v partnerstve s tretími krajinami, a to s ešte väčším nasadením. Zvýšená medzinárodná prítomnosť Číny môže ponúknuť významné príležitosti na trojstrannú spoluprácu a pozitívnu angažovanosť, keď budú založené na dopyte a na vzájomných záujmoch a porozumení, v regiónoch s prioritným významom pre EÚ, napríklad v Afrike. EÚ podporí Čínu, aby zlepšila transparentnosť a udržateľnosť dlhu vykonávaním operačných usmernení skupiny G20 o udržateľnom financovaní a podporí pokračujúce úsilie Parížskeho klubu o začlenenie veriteľov z rozvíjajúcich sa trhov.

Na **západnom Balkáne a v susedstve EÚ** má EÚ kľúčový záujem o účinnejšie presadzovanie svojej politiky rozširovania a susedskej politiky, konkrétne s cieľom posilniť odolnosť svojich partnerov a zabezpečiť úplné dodržiavanie hodnôt, noriem a štandardov EÚ, najmä v kľúčových oblastiach, ako je právny štát, verejné obstarávanie, životné prostredie, energetika, infraštruktúra a hospodárska súťaž. Zahŕňa to dôsledné plnenie právne záväzných medzinárodných dohôd⁹ a uprednostnenie relevantných rokovacích kapitol procesu rozširovania s cieľom lepšie usmerňovať reformy.

⁸ Pozri vyhlásenie vysokej predstaviteľky v mene EÚ o rozsudku vynesenom v rámci rozhodcovského konania medzi Filipínskou republikou a Čínskou ľudovou republikou z 15. júla 2016.

⁹ Napríklad dohody o stabilizácii a pridružení/prehľbené a komplexné zóny voľného obchodu.

S cieľom finančne podporiť ciele EÚ a podporiť investície súkromného sektora je potrebná **rýchla dohoda o nástrojoch vonkajšej činnosti budúceho viacročného finančného rámca**. Týka sa to nástroja predvstupovej pomoci¹⁰ a Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce, ktorý zahŕňa Európsky fond pre udržateľný rozvoj plus, a predovšetkým plánovanú investičnú záruku (60 miliárd EUR)¹¹.

Stratégia EÚ na prepájanie Európy a Ázie¹² poskytuje jasný rámec pre sebavedomú spoluprácu s našimi partnermi a umožňuje Únii usilovať sa o synergie medzi EÚ a tretími krajinami vrátane Číny v oblasti dopravy, energetiky a digitálnej pripojiteľnosti na základe medzinárodných noriem a štandardov. Kľúčovými zásadami zapojenia EÚ v oblasti prepojitelnosti sú finančná, environmentálna a sociálna udržateľnosť, transparentnosť, otvorené verejné obstarávanie a rovnaké podmienky.

Platforma EÚ a Číny v oblasti prepojitelnosti predstavuje počiatočnú príležitosť na posilnenie spolupráce a činnosti recipročným a transparentným spôsobom a mala by sa rozšíriť. Jej cieľom je podporovať udržateľné dopravné koridory založené na zásadách politiky transeurópskych dopravných sietí. Blížiaci sa začiatok štúdie o železničných koridoroch medzi EÚ a Čínou je príkladom možnosti vytvorenia synergií prostredníctvom politiky transeurópskej dopravnej siete¹³.

Opatrenie č. 4: S cieľom chrániť svoj záujem na stabilite, udržateľnom hospodárskom rozvoji a dobrej správe vecí verejných v partnerských krajinách bude EÚ viac využívať existujúce dvojstranné dohody a finančné nástroje a spolupracovať s Čínou pri dodržiavaní tých istých zásad prostredníctvom vykonávania stratégie EÚ na prepájanie Európy a Ázie.

IV. Dosiahnutie vyváženejšieho a recipročného obchodného a investičného vzťahu

EÚ a Čína sú pre seba navzájom strategickými trhmi, pričom objem obchodu dosahuje v priemere viac ako 1 miliardu EUR denne. Rastúci čínsky domáci trh a hospodárska váha vytvárajú veľké príležitosti. Čína sa takisto v čoraz väčšej miere stáva strategickým konkurentom EÚ a zároveň neposkytuje recipročný prístup na trh a rovnaké podmienky. Rastúca hospodárska váha Číny zvyšuje riziko negatívnych presahov deformácií v hospodárskom systéme Číny do iných hospodárskych systémov a možného náhleho hospodárskeho poklesu. Prístup EÚ k Číne by preto mal zohľadňovať vyvíjajúci sa charakter čínskeho hospodárstva.

Cieľom aktívnych a štátom riadených priemyselných a hospodárskych politík, napríklad „Vyrobené v Číne 2025“¹⁴, je rozvíjať domácich šampiónov a pomáhať im, aby sa stali

¹⁰ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA III), COM(2018) 465 final, 14.6.2018.

¹¹ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce, COM(2018) 460 final, 14.6.2018.

¹² Spoločné oznámenie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru, Výboru regiónov a Európskej investičnej banke: Prepájanie Európy a Ázie – základné piliere stratégie EÚ, JOIN(2018) 31, 19.9.2018.

¹³ Nariadenie (EÚ) č. 1315/2013 o usmerneniach Únie pre rozvoj transeurópskej dopravnej siete, Ú. v. EÚ L 348, 20.12.2013, s. 1.

¹⁴ Podpora odvetví, ako sú vyspelé informačné technológie, strojárstvo a robotika, zariadenia pre kozmonautiku a letectvo, zariadenia pre námorné inžinierstvo a lode s vyspelými technológiami, moderné

svetovými lídrami v strategických odvetviach špičkových technológií. **Čína chráni svoje domáce trhy** pre svojich šampiónov a bráni ich pred konkurenciou prostredníctvom selektívneho otvárania trhu, udeľovania licencií a iných investičných obmedzení; vysokých subvencií pre štátne aj súkromné spoločnosti; uzatvorenia svojho trhu verejného obstarávania; požiadaviek na lokalizáciu, a to aj v prípade údajov; uprednostňovania domácich subjektov pri ochrane a presadzovaní práva duševného vlastníctva a iných vnútroštátnych právnych predpisov a obmedzenia prístupu zahraničných spoločností k programom financovaným vládou. Subjekty z EÚ sa musia podrobiť nerovným požiadavkám, ktoré sú predpokladom prístupu na čínsky trh, napríklad vytváranie spoločných podnikov s miestnymi spoločnosťami alebo prenos kľúčových technológií na čínske protistrany. Jedným z odvetví, v ktorom je **neexistencia recipročného prístupu na trh** obzvlášť akútna, sú finančné služby. Zatiaľ čo spoločnosti zamerané na finančné technológie a online platobné spoločnosti, poskytovatelia kreditných kariet, banky a poisťovatelia z Číny rozširujú svoju prítomnosť v EÚ, európskym subjektom je odopieraný prístup na čínsky trh.

Vzhľadom na rozsah našich obchodných a investičných prepojení je dôležité **rozvíjať vyváženejšie a recipročnejšie hospodárske vzťahy**.

To možno dosiahnuť rôznymi spôsobmi: spoluprácou s Čínou na medzinárodných fórach na zlepšení pravidiel a dosiahnutím rozhodného pokroku v dvojstranných rokovaniach, ale aj využívaním nástrojov, ako sú nedávno modernizované a posilnené nástroje na ochranu obchodu.

Svetová obchodná organizácia je základným kameňom multilaterálneho obchodného systému, je však potrebné zmodernizovať jej pravidlá a vyplniť niektoré medzery, aby sa zabezpečili rovnaké podmienky a odstránili nekalé praktiky, ktoré Čína zaviedla. Čína by sa mala konštruktívne zapojiť do tohto úsilia, a to aj prostredníctvom spoločnej pracovnej skupiny pre reformu Svetovej obchodnej organizácie, ktorá bola zriadená pri príležitosti samitu EÚ – Čína v roku 2018. Hlavnou prioritou v tejto súvislosti – a ukazovateľom odhodlania Číny – je začať rokovania o lepšej disciplíne v oblasti priemyselných subvencií. Kriticky dôležitý bude aj pokrok smerom k odstráneniu nútených transferov technológií.

Rokovania o **komplexnej dohode o investíciách** prebiehajú od roku 2013. Bol by to kľúčový nástroj na obnovu rovnováhy investičných vzťahov a zabezpečenie spravodlivého a rovnakého zaobchádzania s podnikmi z EÚ pôsobiacimi v Číne, ako aj zabezpečenie právnej istoty pre čínske spoločnosti v rámci jednotného trhu. Obe strany by mali dosiahnuť výrazný pokrok v rokovaniach v priebehu roka 2019 s cieľom uzavrieť ambicióznú dohodu v roku 2020.

Podpísaním **dvojstrannej dohody o bezpečnosti letectva medzi EÚ a Čínou v nadchádzajúcich týždňoch** sa podporí obchod s lietadlami a so súvisiacimi výrobkami a zabezpečí sa najvyššia úroveň bezpečnosti letectva.

Rýchle dokončenie rokovaní o **dohode o zemepisných označeniach** bude kľúčové na zabezpečenie vzájomného uznávania zemepisných označení na trhu druhej strany.

Vývoz poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov EÚ do Číny podlieha diskriminačným, nepredvídateľným a zaťažujúcim postupom, nadmerným oneskoreniam

zariadenia železničnej dopravy, vozidlá šetriace energiu a energia z obnoviteľných zdrojov, poľnohospodárske stroje a zariadenia, nové materiály, biofarmácia a lieky s vysokou účinnosťou. Pozri: 中国制造2025 (Vyrobené v Číne 2025), Štátna rada, 8. mája, 2015.

a rozhodnutiam, ktoré nie sú založené na vedeckých poznatkoch. Okrem prebiehajúcich rokovaní bude Komisia diskutovať s členskými štátmi o súčasných postupoch s cieľom vystupovať v rámci rokovaní jednotne. Čína by mala pristupovať k EÚ ako k jedinému subjektu v oblasti poľnohospodárstva a vývozu potravín a zároveň uplatňovať zásadu regionalizácie.

Všetky uvedené skutočnosti preukážu záujem Číny o vzájomne prospešný hospodársky vzťah.

Opatrenie č. 5: V záujme dosiahnutia vyváženejšieho a recipročného hospodárskeho vzťahu EÚ vyzýva Čínu, aby splnila existujúce spoločné záväzky EÚ a Číny. To zahŕňa reformu Svetovej obchodnej organizácie, najmä pokiaľ ide o subvencie a nútené transfery technológií, a uzatvorenie dvojstranných dohôd – o investíciách do roku 2020, o zemepisných označeniach čo najrýchlejšie a o bezpečnosti letectva v nadchádzajúcich týždňoch.

EÚ má otvorený trh verejného obstarávania, ktorý je najväčší na svete. Zároveň sa spoločnosti z EÚ často stretávajú s ťažkosťami pri získavaní prístupu k možnostiam verejného obstarávania na čínskom trhu, ako aj iných zahraničných trhoch, najmä v odvetviach, v ktorých sú spoločnosti z EÚ vysoko konkurencieschopné (napr. dopravné zariadenia, telekomunikácie, výroba elektrickej energie, zdravotnícke vybavenie a stavebné služby). Tento **protekcionalistický trend je na vzostupe.**

Revidovaný návrh Komisie týkajúci sa medzinárodného nástroja verejného obstarávania (IPI)¹⁵ bol Európskemu parlamentu a Rade predložený v januári 2016. Toto nariadenie by zvýšilo vplyv EÚ pri rokovaní o reciprocite a otvorení trhu, čím by sa vytvorili nové príležitosti pre podniky z EÚ.

Opatrenie č. 6: S cieľom podporiť reciprocitu a vytvoriť príležitosti v oblasti verejného obstarávania v Číne by Európsky parlament a Rada mali prijať nástroj medzinárodného obstarávania do konca roka 2019.

V. Posilnenie konkurencieschopnosti Únie a zabezpečenie rovnakých podmienok

EÚ potrebuje aktívny prístup na posilnenie svojej hospodárskej konkurencieschopnosti a zabezpečenie rovnakých podmienok. Bude pokračovať v prijímaní konkrétnych opatrení na posilnenie jednotného trhu vrátane jeho schopnosti smerovať investície tam, kde ide o strategické záujmy EÚ.

Vytvorenie **jednotného trhu pre verejné obstarávanie** je jedným z kľúčových úspechov vnútorného trhu. Uverejňovanie výzev na predkladanie ponúk v celej EÚ zabezpečuje transparentnosť a vytvára príležitosti pre podniky v celej EÚ. Lepšie vykonávanie pravidiel zabezpečí kvalitu a bezpečnosť vo všetkých fázach procesu, pomer medzi kvalitou a cenou a udržateľnosť projektov. Vzhľadom na to, že podstatná časť verejných investícií do hospodárstva EÚ sa vynakladá prostredníctvom verejného obstarávania (2 bilióny EUR ročne, čo predstavuje 14 % HDP EÚ), strategickejší prístup môže mať významný vplyv.

Preto by – **pri zohľadnení čoraz globálnejšej povahy trhov verejného obstarávania** – strategickejší prístup k rámcu verejného obstarávania EÚ mohol pomôcť identifikovať a riešiť prekážky a medzery, ktoré bránia vytvoreniu rovnakých podmienok v praxi. Napríklad pravidlá by sa mohli zrevidovať alebo ich uplatňovanie posilniť, aby postupy verejného obstarávania vykonávané v EÚ na základe medzinárodných dohôd¹⁶ boli

¹⁵ Zmenený návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o prístupe tovaru a služieb tretích krajín na vnútorný trh verejného obstarávania Únie a o postupoch podporujúcich rokovania o prístupe tovaru a služieb Únie na trhy verejného obstarávania tretích krajín, COM(2016) 034 final, 29.1.2019.

¹⁶ Podľa súčasných pravidiel sa projekty s tretími krajinami realizujú prostredníctvom medzinárodných dohôd. Na základe týchto dohôd sa zmluvné strany môžu dohodnúť na osobitných pravidlách verejného obstarávania. V tomto prípade sa nástroje verejného obstarávania EÚ neuplatňujú, ale takéto osobitné pravidlá verejného obstarávania musia byť v súlade so základnými zásadami transparentnosti a rovnakého zaobchádzania stanovenými v zmluve.

v súlade so zásadami transparentnosti a rovnakého zaobchádzania stanovenými v zmluve. Verejné obstarávanie na projekty, ktoré využívajú financovanie EÚ, by malo zaručovať vysoké štandardy kvality, bezpečnosti, udržateľnosti a sociálnej zodpovednosti.

Komisia okrem toho **uverejní usmernenia k právnemu rámcu o účasti zahraničných uchádzačov a tovaru na trhu EÚ** zohľadňujúce pravidlá EÚ a medzinárodné pravidlá verejného obstarávania vrátane pravidiel o ponukách s neobvykle nízkou cenou, ako aj o dodržiavaní bezpečnostných, pracovných a environmentálnych noriem a pravidiel štátnej pomoci.

Opatrenie č. 7: Komisia do polovice roka 2019 uverejní usmernenia týkajúce sa účasti zahraničných uchádzačov a tovaru na trhu verejného obstarávania EÚ s cieľom zaistiť, aby sa okrem ceny zohľadňovala aj vysoká úroveň pracovných a environmentálnych noriem. Komisia spolu s členskými štátmi vypracuje do konca roka 2019 prehľad o implementácii súčasného rámca, aby identifikovala jeho nedostatky.

Politické nástroje EÚ neriešia v plnej miere účinky subvencií poskytovaných zahraničnými vládami na vnútornom trhu EÚ. Nástroje politiky hospodárskej súťaže EÚ sa uplatňujú bez diskriminácie na všetky hospodárske subjekty bez ohľadu na ich pôvod. Pravidlá štátnej pomoci EÚ o sa vzťahujú len na pomoc poskytnutú členskými štátmi. Kontrola koncentrácií v EÚ navyše neumožňuje Komisii zasiahnuť proti nadobudnutiu európskej spoločnosti len na základe toho, že kupujúci mal prospech zo zahraničných subvencií. Nástroje na ochranu obchodu sa týkajú subvencií, ktoré majú vplyv na cenu výrobkov dovážaných do EÚ. Tieto nástroje však nepokrývajú všetky možné účinky nespravodlivých subvencií ani podpory zo strany tretích krajín.

Na odstránenie tohto nedostatku je potrebné **určiť, ako by EÚ mohla primerane riešiť rušivé účinky zahraničného štátneho vlastníctva a štátneho financovania zahraničných spoločností na vnútornom trhu EÚ.**

Opatrenie č. 8: S cieľom plne riešiť rušivé účinky zahraničného štátneho vlastníctva a štátneho financovania na vnútornom trhu Komisia do konca roka 2019 určí, ako odstrániť existujúce medzery v právnych predpisoch EÚ.

V kontexte aktualizovanej stratégie pre priemyselnú politiku¹⁷ by EÚ mala **podporovať cezhraničnú spoluprácu v oblasti priemyslu so silnými európskymi aktérmi, a to okolo strategických hodnotových reťazcov**, ktoré sú kľúčové pre priemyselnú konkurencieschopnosť a strategickú autonómiu EÚ. Práca strategického fóra pre dôležité projekty spoločného európskeho záujmu zohráva dôležitú úlohu, ako aj kolektívne vykonávanie iniciatív, napríklad nedávno dohodnutého koordinovaného akčného plánu EÚ v oblasti umelej inteligencie¹⁸ a projektu Európskej aliancie pre batérie¹⁹.

¹⁷ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru, Výboru regiónov a Európskej investičnej banke – Investovanie do inteligentného, inovatívneho a udržateľného priemyslu – Aktualizovaná stratégia pre priemyselnú politiku EÚ, COM(2017) 0479 final, 13.9.2017.

¹⁸ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Koordinovaný plán v oblasti umelej inteligencie, COM(2018) 795 final, 7.12.2018.

¹⁹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Európa v pohybe Udržateľná mobilita pre Európu: bezpečná, prepojená a ekologická, Príloha 2 – Strategický akčný plán pre batérie, COM(2018) 293 final, 17.5.2018.

V nadväznosti na **európsku stratégiu pre umelú inteligenciu**²⁰ sa v rámci **koordinovaného plánu** stanovuje niekoľko operačných opatrení, ktorých cieľom je maximalizovať vplyv investícií a pomôcť Európe stať sa popredným svetovým regiónom pre vývoj a zavádzanie špičkovej, etickej a bezpečnej umelej inteligencie. Tieto spoločné opatrenia sa zameriavajú najmä na zvýšenie investícií, sprístupnenie väčšieho množstva údajov, podporu talentov a zabezpečenie dôvery. Takáto užšia a efektívnejšia spolupráca je nevyhnutná na realizáciu prístupu EÚ založeného na hodnotách, ktorým je dôveryhodná umelá inteligencia zameraná na človeka, čo je kľúčovou podmienkou jej širokého prijatia.

Cieľom **Strategického akčného plánu pre batérie** prijatého v máji 2018 je vytvoriť v Európe konkurencieschopný, udržateľný a inovatívny „ekosystém“ batérií zahŕňajúci celý hodnotový reťazec. Batérie sú kľúčové pre uskladňovanie energie a čistú mobilitu a budú mať strategický význam pre modernizáciu priemyslu EÚ. Osobitná pozornosť sa venuje zabezpečeniu spoľahlivých dodávok surovín a prístupu k vzácnym zeminám.

Na zabezpečenie dlhodobej konkurencieschopnosti hospodárskych subjektov EÚ, a to aj v oblastiach, v ktorých podniky z EÚ nemajú recipročný prístup na trh, potrebuje EÚ **ambiciózny program Horizont Európa**²¹ **otvorený tretím krajinám a medzinárodným organizáciám, aby zostala na čele globálneho výskumu a inovácií.** Mal by zahŕňať aj jasné pravidlá využívania výsledkov a umožniť účinný recipročný prístup k financovaniu výskumu a vývoja.

Komisia vyzýva Európsky parlament a Radu, aby sa urýchlene dohodli na programe Horizont Európa.

VI. Posilnenie bezpečnosti kritickej infraštruktúry a technologickej základne

Zahraničné investície do strategických odvetví, akvizície kritických aktív, technológií a infraštruktúry v EÚ, zapojenie do stanovovania noriem EÚ a dodávanie kritických zariadení môžu predstavovať riziká pre bezpečnosť EÚ. Týka sa to najmä kritickej infraštruktúry, ako sú siete 5G, ktoré budú nevyhnutné pre našu budúcnosť a musia byť plne bezpečné.

Siete 5G vytvoria budúci základ našich spoločností a hospodárstiev, pretože prepoja miliardy objektov a systémov vrátane citlivých systémov informačných a komunikačných technológií v kritických odvetviach. Akákoľvek zraniteľnosť sietí 5G by sa mohla zneužiť na ohrozenie takýchto systémov a digitálnej infraštruktúry – čo by mohlo spôsobiť veľmi vážne škody. Celý rad nástrojov EÚ vrátane smernice o kybernetickej bezpečnosti²², nedávno schváleného aktu o kybernetickej bezpečnosti²³ a európskeho kódexu

²⁰ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Umelá inteligencia pre Európu, COM(2018) 237 final, 25.4.2018.

²¹ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje Európsky horizont – rámcový program pre výskum a inovácie a ktorým sa stanovujú jeho pravidlá účasti a šírenia, COM(2018) 435 final, 7.6.2018.

²² Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1148 zo 6. júla 2016 o opatreniach na zabezpečenie vysokej spoločnej úrovne bezpečnosti sietí a informačných systémov v Únii, Ú. v. EÚ L 194, 19.7.2016, s. 1.

²³ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o Agentúre EÚ pre kybernetickú bezpečnosť (ENISA), o zrušení nariadenia (EÚ) č. 526/2013 a o certifikácii kybernetickej bezpečnosti informačných a komunikačných technológií („akt o kybernetickej bezpečnosti“), COM(2017) 0477 final, 13.9.2017.

elektronickej komunikácie²⁴ umožní posilniť spoluprácu pri riešení kybernetických útokov a umožní EÚ konať spoločne pri ochrane svojho hospodárstva a spoločnosti.

Komisia v nadväznosti na zasadnutie Európskej rady prijme odporúčanie o spoločnom prístupe EÚ k bezpečnostným rizikám pre siete 5G, a to na základe koordinovaných opatrení EÚ v oblasti hodnotenia rizika a riadenia rizík, účinnej spolupráce a výmeny informácií a spoločného situačného povedomia EÚ, ktoré sa bude vzťahovať na kritické komunikačné siete.

Okrem toho Komisia a vysoká predstaviteľka 8. marca 2019 navrhli **vytvorenie horizontálneho režimu sankcií na boj proti kybernetickým útokom**. Navrhovaný režim má celosvetové pokrytie a umožní flexibilnú reakciu EÚ bez ohľadu na miesto, z ktorého sú spustené kybernetické útoky, a bez ohľadu na to, či za nimi stoja štátne alebo neštátne subjekty. Po prijatí tohto sankčného režimu by Únia mohla na kybernetické útoky, ktoré ohrozujú integritu a bezpečnosť EÚ, jej členských štátov a ich občanov reagovať „veľmi účinne“.

EÚ bude podporovať mnohostranné úsilie, najmä v kontexte G20, na podporu voľných a bezpečných tokov údajov na základe silnej ochrany osobných údajov.

Opatrenie č. 9: Na zaistenie ochrany pred potenciálnymi vážnymi bezpečnostnými dôsledkami pre kritickú digitálnu infraštruktúru je potrebný spoločný prístup EÚ k bezpečnosti sietí 5G. Ako prvý krok vydá Európska komisia po zasadnutí Európskej rady príslušné odporúčanie.

Nové nariadenie, **ktorým sa ustanovuje rámec na preverovanie priamych zahraničných investícií**, nadobudne účinnosť v apríli 2019 a v plnom rozsahu sa začne uplatňovať od novembra 2020²⁵. Bude predstavovať účinný nástroj na odhaľovanie zahraničných investícií do kritických aktív, technológií a infraštruktúry a na zvyšovanie informovanosti o nich. Ďalej umožní spoločné odhaľovanie a riešenie bezpečnostných hrozieb a ohrození verejného poriadku, ktoré predstavujú akvizície v citlivých odvetviach.

Členské štáty by mali využiť obdobie medzi nadobudnutím účinnosti a začiatkom uplatňovania nariadenia na uskutočnenie potrebných zmien vnútroštátnych postupov a právnych predpisov a zriadiť administratívne štruktúry na zabezpečenie účinnej spolupráce s Komisiou na úrovni EÚ v súlade so zavedenými mechanizmami.

Opatrenie č. 10: S cieľom odhaľovať bezpečnostné riziká, ktoré predstavujú zahraničné investície do kritických aktív, technológií a infraštruktúry, a zvyšovať informovanosť o nich by členské štáty mali zabezpečiť rýchle, úplné a účinné vykonávanie nariadenia o preverovaní priamych zahraničných investícií.

Pravidlá EÚ týkajúce sa **kontroly vývozu položiek s dvojakým použitím** umožňujú Únii monitorovať vývoz kľúčových technológií a kontrolovať ich z hľadiska bezpečnosti. Návrh Komisie na modernizáciu nariadenia o kontrole vývozu²⁶ zahŕňa počítačovú bezpečnosť a technológie sledovania. Nariadením by sa posilnila schopnosť EÚ

²⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972 z 11. decembra 2018, ktorou sa stanovuje európsky kódex elektronických komunikácií, Ú. v. EÚ L 321, 17.12.2018, s. 36.

²⁵ [Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovuje rámec na preverovanie priamych zahraničných investícií do Únie](#) (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku).

²⁶ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje režim Únie na kontrolu vývozov, transferu, sprostredkovania, technickej pomoci a tranzitu položiek s dvojakým použitím (prepracované znenie), COM(2016) 616 final, 28.9.2016.

prispôbiť sa vyvíjajúcim sa bezpečnostným rizikám a rýchlemu technologickému vývoju a tieto riziká zmierniť.

Komisia vyzýva Európsky parlament a Radu, aby **čo najrýchlejšie prijali modernizované pravidlá EÚ týkajúce sa kontroly vývozu.**

VII. Záver

Komisia a vysoká predstaviteľka **vyzývajú Európsku radu, aby schválila nasledujúce opatrenia.**

Opatrenie č. 1: EÚ posilní spoluprácu s Čínou v záujme plnenia spoločných záväzkov v rámci všetkých troch pilierov Organizácie Spojených národov – ľudských práv, mieru a bezpečnosti a rozvoja.

Opatrenie č. 2: V záujme účinnejšieho boja proti zmene klímy EÚ vyzýva Čínu, aby zaistila, že jej emisie dosiahnu vrchol pred rokom 2030 v súlade s cieľmi Parížskej dohody.

Opatrenie č. 3: EÚ prehĺbi spoluprácu s Čínou v oblasti mieru a bezpečnosti, pričom nadviaže na pozitívnu spoluprácu na spoločnom komplexnom akčnom pláne pre Irán.

Opatrenie č. 4: S cieľom chrániť svoj záujem na stabilite, udržateľnom hospodárskom rozvoji a dobrej správe vecí verejných v partnerských krajinách bude EÚ viac využívať existujúce dvojstranné dohody a finančné nástroje a spolupracovať s Čínou pri dodržiavaní tých istých zásad prostredníctvom vykonávania stratégie EÚ na prepájanie Európy a Ázie.

Opatrenie č. 5: V záujme dosiahnutia vyváženejšieho a recipročného hospodárskeho vzťahu EÚ vyzýva Čínu, aby splnila existujúce spoločné záväzky EÚ a Číny. To zahŕňa reformu Svetovej obchodnej organizácie, najmä pokiaľ ide o subvencie a nútené transfery technológií, a uzatvorenie dvojstranných dohôd – o investíciách do roku 2020, o zemepisných označeniach čo najrýchlejšie a o bezpečnosti letectva v nadchádzajúcich týždňoch.

Opatrenie č. 6: S cieľom podporiť reciprocitu a vytvoriť príležitosti v oblasti verejného obstarávania v Číne by Európsky parlament a Rada mali prijať nástroj medzinárodného obstarávania do konca roka 2019.

Opatrenie č. 7: Komisia do polovice roka 2019 uverejní usmernenia týkajúce sa účasti zahraničných uchádzačov a tovaru na trhu verejného obstarávania EÚ s cieľom zaistiť, aby sa okrem ceny zohľadňovala aj vysoká úroveň pracovných a environmentálnych noriem. Komisia spolu s členskými štátmi vypracuje do konca roka 2019 prehľad o implementácii súčasného rámca, aby identifikovala jeho nedostatky.

Opatrenie č. 8: S cieľom plne riešiť rušivé účinky zahraničného štátneho vlastníctva a štátneho financovania na vnútornom trhu Komisia do konca roka 2019 určí, ako odstrániť existujúce medzery v právnych predpisoch EÚ.

Opatrenie č. 9: Na zaistenie ochrany pred potenciálnymi vážnymi bezpečnostnými dôsledkami pre kritickú digitálnu infraštruktúru je potrebný spoločný prístup EÚ k bezpečnosti sietí 5G. Ako prvý krok vydá Európska komisia po zasadnutí Európskej rady príslušné odporúčanie.

Opatrenie č. 10: S cieľom odhaľovať bezpečnostné riziká, ktoré predstavujú zahraničné investície do kritických aktív, technológií a infraštruktúry, a zvyšovať informovanosť o nich by členské štáty mali zabezpečiť rýchle, úplné a účinné vykonávanie nariadenia o preverovaní priamych zahraničných investícií.